

SAKSFRAMLEGG

Sakshandsamar: Karl Viken	Arkivkode: FE-10
Arkivsaksnr: 23/401	Løpenr: 23/10537
Sakstype: Politisk sak	

SAKSGANG

Styre, utval, komité m.m.	Møtedato	Saksnr
Formannskapet	09.11.2023	073/2023
Kommunestyret		

Budsjett 2024 og økonomiplan 2024- 2027

09.11.2023 Formannskapet:

Handsaming i møtet:

Fellesframlegg AP, Mdg, INP budsjett – og økonomiplan 2024-2027, foreslått av Shirin Kvernes Khadoor, Arbeidarpartiet

Framlegg til budsjett – og økonomiplan for 2024-2027 i Framsikt vert lagt ut på høyring. Høyringsfrist vert sett til 24. November.

1. Rådmannens talbudsjett for 2024 vert vedteke med følgande endringar:

- Avsetting til disposisjonsfond 2024: kr. 4,75 mill. (ned frå kr. 6,5 mill.)
- Uendra eigedomsskatt bustad -og fritidseigedomar: + kr. 0,85 mill.
- Det vert ikkje sett av kr. 1 mill. i investeringsbudsjettet ifm. tiltak i Vassloppa barnehage.
- Det vert ikkje sett av kr. 0,3 mill. i driftsbudsjett (rådmann) ifm. tiltak i Vassloppa barnhage.

Tot. 3,65 mill. vert fordelt slik for 2024:

- + 1,25 mill. drift Oppvekst
- + 0,9 mill. drift Helse og omsorg
- 1,5 mill. Pilotprosjekt auka grunnbemanning, barnehage

Verbalpunkt:

2. Budsjettert låneopptak i 2024 med bakgrunn i investeringsbudsjettet er på 32,25 mill. kr. Av dette skal det takast opp eit lån på 4,7 mill. kr innan sjølvkost som skal gå til VA infrastruktur (4 mill. kr) og Reservevassforsyning (0,7 mill. kr). I tillegg er det sett av 5 mill. kr som skal gå til formidla startlån. Dette i samsvar med kommunelova § 14-15 fyrste ledd.

3. Økonomiplan for 2024- 2027 og årsbudsjett for 2024 vert lik oppstillingane i bevilgningsoversikt drift §5-4, bevilgningsoversikt investering §5-5, økonomisk oversikt drift §5-6 og oversikt gjeld og andre vesentlege langsiktige forpliktingar §5-7.

4. Årsbudsjettet for 2024 vert vedteke på sum netto driftsrammer for sektorane, rådmann og felleskostnadar- og inntekter.

5. Rådmannen vert gjeven fylgjande fullmakter innanfor budsjettet sine rammer (jf. samsvar Økonomireglement og kommunen sitt finansreglement):

- Justere budsjetta som følgje av sentrale og lokale lønsoppgjer
- Budsjettreguleringar innanfor sektorane sine rammer
- Gjennomføre låneopptak; nye lån og refinansieringar
- Utføre budsjettreguleringar av teknisk karakter innanfor drift og investering

6. Kontrollutvalet vert gjeve ei råde på 1 081 000 kr.

7. Prosjektplan – temaplan for struktur og eigedomsmasse 2024- 2033 vert lagt fram for kommunestyret som eigen sak våren 2024 for politisk handsaming.

8. Utreiing av barnehage – og skulestruktur skal halde fram. Det er viktig at ei slik utgreiing inkluderer tilsette og brukarar og legg opp til reell medverknad før avgjerder om strukturendringar skal endeleg vedtakast. Det manglande nedtrekket på oppvekstsektoren vert kompensert for ved å halde eigedomsskatten på dagens nivå ca. 850 000. Resterande inndekkingsbehov vert gjort ved å flytte avsette investeringsmidlar til tiltak i Vassloppa barnehage i forbindelse opprinneleg føreslegne samanslåing.

I samband med planstrategi for inneverande valperiode bør det vurderast ein eigen skule/barnehagebruksplan.

9. Skissert Program for handlefridom held fram som tidlegare vedteke; i 2024, og vidare i utover i kommande planperiode for 2025- 2027, med atterhald om utslag frå endringar i busdjettframmlegget til rådmann.

10. Framlegg til vedtekter for kommunalt kulturfond som vart oppretta i 2023 vert vedteke. Fullmakt og delegering vert ført inn i kommunen sitt nye og reviderte delegeringsreglement.

11. Driftstilskot til Samnanger kyrkjestyre vert gjeve innanfor ei råde på 3,5 mill. kr. Denne råde er utover avtala kommunal tenesteyting.

På investeringssida får Samnanger kyrkjestyre løyving til 2 nye prosjekt i 2024; 420 000 kr til investeringstiltak ved Haga kyrkje og 250 000 kr til investeringstiltak ved Aadland kyrkje.

12. Betalingssatsar ligg i rådmannen sitt framlegg i Framsikt. Satsane for gebyr og avgifter for 2024 vert lagt fram og vedteke i eiga sak.

13. I Samnanger kommune vert det oppretta familielos- funksjon og fritidstilskot til born og unge som del av arbeid med relativ fattigdom i kommunen.

14. Framlegg til projektskisse for prøveordning med Fritidstilskot for barn og unge i Samnanger kommune i 2024 vert vedteke.

15. Rådmann syner til utgreiing kring møtestad og gaming- rom i gamle biblioteket på kommunehuset. Det vert vedteke å ikkje gå vidare med denne løysinga.

16. (Endring)Det vert skrive ut eigedomsskatt på faste eigedomar i kommunen i 2024. Den generelle skattesatsen som skal gjelda for dei skattepliktige eigedomane vert sett til 7 %. Satsane er differensiert ved at den satsen som skal gjelda for bustader og fritidseigedomar vert heldt på 1,4 %.

Eigedomsskatt for næringsverksemd vert ståande på 7 %. For bustaddelen av eigedomen (gjeld og fritidseigedom) vert det gitt eit botnfrådrag på kr 30 000 av takstverdi. Botnfrådraget vert gitt for alle sjølvstendige bustaddelar. Botnfrådrag vert ikkje gitt når eigedomen vert nytta til næringsverksemd. Det vert skrive ut eigedomsskatt på det særskilte skattegrunnlaget som vert redusert i 2024. Skattesatsen på det særskilte skattegrunnlaget skal være 7 promille. 3 I medhald av eigedomsskattelova vert det gjeve fritak til stiftingar eller institusjonar som har som formål å gagna kommunen, fylket eller staten. Unnateke er kommersielle stiftingar/ institusjonar. Fritaket vil gjelda forsamlingshus, bedehus, turisthytter og liknande. Fritak kan og vurderast på grunnlag av søknad. I medhald av eigedomsskattelova vert det gjeve fritak for bygningar som har historisk verdi med 100 prosent. Fritak kan og vurderast på grunnlag av søknad. Det er eit krav at bygget har bevart sin opphavlege arkitektoniske stil og at det ikkje vert brukt til forretningsverksemd. I medhald av eigedomsskattelova vert det gjeve fritak for nybygde bustadeigedomar (gjeld ikkje fritidseigedomar) i 2 år, eller til kommunestyret endrar eller opphevar fritaket. Formannskapet får fullmakt til å avgjera einskildsaker om skattefritak.

17. Investeringsbudsjettet vert justert, slik at det ikkje vert løyva pengar til bygging av fleirbrukshall dei fyrste fire åra.

18. Kommunestyret ber om at det vert utarbeida sak om eit toårig pilotprosjekt med styrka grunnbemanning i dei kommunale barnehagane frå 2024. Det vert sett av kr 1 500 000 til dette per år i økonomiplanen. Avsettinga til disposisjonsfondet vert redusert tilsvarande.

19. Kommunestyret ber om at det vert utarbeida ei kostnadsutgreiing på utviding av fryserom (kjøkken) på Samnangerheimen. Denne er per i dag altfor liten mtp. både krav frå Mattilsynet om korrekt fryselagring og høveleg kapasitet til oppbevaring av matvarer.

Fellesframlegg budsjett- og økonomiplan 2024-27, foreslått av Shirin Kvernes Khadoor, Arbeidarpartiet

Framlegg til budsjett – og økonomiplan for 2024-2027 i Framsikt vert lagt ut på høyring. Høyringsfrist vert sett til 24. November.

1. Rådmannens talbudsjett for 2024 vert vedteke med følgande endringar:

- Avsetting til disposisjonsfond 2024: kr. 5,8 mill. (ned frå kr. 6,5 mill.)
- Det vert ikkje sett av kr. 1 mill. i investeringsbudsjettet ifm. tiltak i Vassloppa barnehage.
- Det vert ikkje sett av kr. 0,3 mill. i driftsbudsjett (rådmann) ifm. tiltak i Vassloppa barnhage.

Tot. 2 mill. vert fordelt slik for 2024:

- + 1,25 mill. drift Oppvekst
- + 0,75 Pilotprosjekt auka grunnbemanning, barnehage

Verbalpunkt:

2. Budsjettert låneopptak i 2024 med bakgrunn i investeringsbudsjettet er på 32,25 mill. kr. Av dette skal det takast opp eit lån på 4,7 mill. kr innan sjølvkost som skal gå til VA infrastruktur (4 mill. kr) og Reservevassforsyning (0,7 mill. kr). I tillegg er det sett av 5 mill. kr som skal gå til formidla startlån. Dette i samsvar med kommunelova § 14-15 fyrste ledd.

3. Økonomiplan for 2024- 2027 og årsbudsjett for 2024 vert lik oppstillingane i bevilgningsoversikt drift §5-4, bevilgningsoversikt investering §5-5, økonomisk oversikt drift §5-6 og oversikt gjeld og andre vesentlege langsiktige forpliktingar §5-7.

4. Årsbudsjettet for 2024 vert vedteke på sum netto driftsrammer for sektorane, rådmann og felleskostnadar- og inntekter.

5. Rådmannen vert gjeven fylgjande fullmakter innanfor budsjettet sine rammer (jf. samsvar Økonomireglement og kommunen sitt finansreglement):

- Justere budsjetta som følgje av sentrale og lokale lønsoppgjer
- Budsjettreguleringar innanfor sektorane sine rammer
- Gjennomføre låneopptak; nye lån og refinansieringar
- Utføre budsjettreguleringar av teknisk karakter innanfor drift og investering

6. Kontrollutvalet vert gjeve ei råde på 1 081 000 kr.

7. Prosjektplan – temaplan for struktur og eigedomsmasse 2024- 2033 vert lagt fram for kommunestyret som eiga sak våren 2024 for politisk handsaming.

8. Utgreiing av barnehage– og skulestruktur skal halde fram og dette vert lagt til OHO-utvalet. Det er viktig at ei slik utgreiing inkluderer tilsette og brukarar og legg opp til reell medverknad før avgjerder om strukturendringar skal endeleg vedtakast.

I samband med planstrategi for inneverande valperiode bør det vurderast ein eigen skule/barnehagebruksplan.

9. Skissert Program for handlefridom held fram som tidlegare vedteke; i 2024, og vidare i utover i kommande planperiode for 2025- 2027, med atterhald om utslag frå endringar i budsjettframlegget til rådmann.

10. Framlegg til vedtekter for kommunalt kulturfond som vart oppretta i 2023 vert vedteke. Fullmakt og delegering vert ført inn i kommunen sitt nye og reviderte delegeringsreglement.

11. Driftstilskot til Samnanger kyrkjestyre vert gjeve innanfor ei råde på 3,5 mill. kr. Denne råde er utover avtala kommunal tenesteyting.

På investeringssida får Samnanger kyrkjestyre løyving til 2 nye prosjekt i 2024; 420 000 kr til investeringstiltak ved Haga kyrkje og 250 000 kr til investeringstiltak ved Aadland kyrkje.

12. Betalingssatsar ligg i rådmannen sitt framlegg i Framsikt. Satsane for gebyr og avgifter for 2024 vert lagt fram og vedteke i eiga sak.

13. I Samnanger kommune vert det oppretta familielos- funksjon og fritidstilskot til born og unge som del av arbeid med relativ fattigdom i kommunen.

14. Framlegg til projektskisse for prøveordning med Fritidstilskot for barn og unge i Samnanger kommune i 2024 vert vedteke.

15. Rådmann syner til utgreiing kring møtestad og gaming- rom i gamle biblioteket på kommunehuset. Det vert vedteke å ikkje gå vidare med denne løysinga.

16. Det vert skrive ut eigedomsskatt på faste eigedomar i kommunen i 2023. Den generelle skattesatsen som skal gjelda for dei skattepliktige eigedomane vert sett til 7 %. Satsane er differensiert ved at den satsen som skal gjelda for bustader og fritidseigedomar vert sett til 1,0 %. Satsen for bustadar og fritidseigedomar går med det ned frå 1,4 %. Eigedomsskatt for næringsverksemd vert ståande på 7 %.

Eigedomsskatt for næringsverksemd vert ståande på 7 %. For bustaddelen av eigedomen (gjeld og fritidseigedom) vert det gitt eit botnfrådrag på kr 30 000 av takstverdi. Botnfrådraget vert gitt for alle sjølvstendige bustaddelar. Botnfrådrag vert ikkje gitt når eigedomen vert nytta til næringsverksemd. Det vert skrive ut eigedomsskatt på det særskilte skattegrunnlaget som vert redusert i 2024. Skattesatsen på det særskilte skattegrunnlaget skal være 7 promille. 3 I medhald av eigedomsskattelova vert det gjeve fritak til stiftingar eller institusjonar som har som formål å gagna kommunen, fylket eller staten. Unnateke er kommersielle stiftingar/ institusjonar. Fritaket vil gjelda forsamlingshus, bedehus, turisthytter og liknande. Fritak kan og vurderast på grunnlag av søknad. I medhald av eigedomsskattelova vert det gjeve fritak for bygningar som har historisk verdi med 100 prosent. Fritak kan og vurderast på grunnlag av søknad. Det er eit krav at bygget har bevart sin opphavlege arkitektoniske stil og at det ikkje vert brukt til forretningsverksemd. I medhald av eigedomsskattelova vert det gjeve fritak for nybygde bustadeigedomar (gjeld ikkje fritidseigedomar) i 2 år, eller til kommunestyret endrar eller opphevar fritaket. Formannskapet får fullmakt til å avgjera einskildsaker om skattefritak.

17. Investeringsbudsjettet vert justert, slik at det ikkje vert løyva pengar til bygging av fleirbrukshall dei fyrste fire åra.

18. Kommunestyret ber om at OHO-utvalet arbeider med evalueringskriterium utarbeida sak om eit 1,5-årig pilotprosjekt der ein ser på tiltak som m.a. styrka grunnbemanning i dei kommunale barnehagane gjeldande frå midten av 2024 og heile 2025. Saka vert lagt fram i junimøtet 2024.

19. Kommunestyret ber om at det vert utarbeida ei kostnadsutgreiing på utviding av fryserom (kjøkken) på Samnangerheimen. Denne er per i dag altfor liten mtp. både krav frå Mattilsynet om korrekt fryselagring og høveleg kapasitet til oppbevaring av matvarer.

20. Kommunestyret ber om eit kostnadsoverslag for resterande veg av Hagabakkane.

Endring fellesframlegg, foreslått av Shirin Kvernes Khadoor, Arbeidarpartiet
Overføring til investering vert redusert med 1 mill.

Gildskap:

Ragnfrid Aadland Olsnes (Bl) bad om å få gildskapen sin vurdert. Bakgrunnen for dette er at ho er eigar av den private barnehagen i kommunen, og at det i framlegget til rådmannen er foreslått endringar som vil få betydning for det kommunale tilskotet til denne barnehagen. Ragnfrid Aadland Olsnes gjekk frå medan formannskapet vurderte gildskapen hennar. Ho vart samrøystes funnen ugild, med heimel i forvaltningslova § 6 andre ledd første punktum, jf. kommunelova § 11-10 første ledd.

Handsaming:

Innleiingsvis orienterte fungerande rådmann Karl Viken om framlegget til rådmannen. Kopi av presentasjonen han viste i møtet, følger som vedlegg til møteprotokollen.

Shirin Kvernes Khadoor (Ap) sette fram framlegg til vedtak, på vegner at Ap, MDG og INP.

Arild Røen (H) bad om gruppemøte.

Etter gruppemøtet sette Shirin Kvernes Khadoor fram eit fellesframlegg frå alle partia i formannskapet som deltok under handsaminga av saka (Ap, MDG, INP, Frp, H, Sp og KrF). Ho trekte samstundes det første framlegget ho hadde sett fram i saka.

Shirin Kvernes Khadoor sette før røystinga i saka fram framlegg til ei endring i fellesframlegget.

I røystinga i saka vart framlegget til rådmannen sett opp mot det justerte fellesframlegget. Det justerte fellesframlegget vart samrøystes vedteke.

FORM- 073/2023 Vedtak:

Framlegg til budsjett – og økonomiplan for 2024-2027 i Framsikt vert lagt ut på høyring. Høyringsfrist vert sett til 24. november.

1. Rådmannens talbudsjett for 2024 vert vedteke med følgande endringar:

- Avsetting til disposisjonsfond 2024: kr. 5,8 mill. (ned frå kr. 6,5 mill.)
- Overføring til investering vert redusert med 1 mill.
- Det vert ikkje sett av kr. 1 mill. i investeringsbudsjettet ifm. tiltak i Vassloppa barnehage.
- Det vert ikkje sett av kr. 0,3 mill. i driftsbudsjett (rådmann) ifm. tiltak i Vassloppa barnhage.

Tot. 2 mill. vert fordelt slik for 2024:

- + 1,25 mill. drift Oppvekst
- + 0,75 Pilotprosjekt auka grunnbemanning, barnehage

Verbalpunkt:

2. Budsjettetert låneopptak i 2024 med bakgrunn i investeringsbudsjettet er på 32,25 mill. kr. Av dette skal det takast opp eit lån på 4,7 mill. kr innan sjølvkost som skal gå til VA infrastruktur (4 mill. kr) og Reservevassforsyning (0,7 mill. kr). I tillegg er det sett av 5 mill. kr som skal gå til formidla startlån. Dette i samsvar med kommunelova § 14-15 fyrste ledd.

3. Økonomiplan for 2024- 2027 og årsbudsjett for 2024 vert lik oppstillingane i bevilgningsoversikt drift §5-4, bevilgningsoversikt investering §5-5, økonomisk oversikt drift §5-6 og oversikt gjeld og andre vesentlege langsiktige forpliktingar §5-7.

4. Årsbudsjettet for 2024 vert vedteke på sum netto driftsrammer for sektorane, rådmann og felleskostnader- og inntekter.

5. Rådmannen vert gjeven fylgjande fullmakter innanfor budsjettet sine rammer (jf. samsvar økonomireglement og kommunen sitt finansreglement):

- Justere budsjetta som følgje av sentrale og lokale lønsoppgjer
- Budsjettreguleringar innanfor sektorane sine rammer
- Gjennomføre låneopptak; nye lån og refinansieringar
- Utføre budsjettreguleringar av teknisk karakter innanfor drift og investering

6. Kontrollutvalet vert gjeve ei råde på 1 081 000 kr.

7. Prosjektplan – temaplan for struktur og eigedomsmasse 2024- 2033 vert lagt fram for kommunestyret som eiga sak våren 2024 for politisk handsaming.

8. Utgreiing av barnehage– og skulestruktur skal halde fram og dette vert lagt til OHO-utvalet. Det er viktig at ei slik utgreiing inkluderer tilsette og brukarar og legg opp til reell medverknad før avgjerder om strukturendringar skal endeleg vedtakast.

I samband med planstrategi for inneverande valperiode bør det vurderast ein eigen skule/barnehagebruksplan.

9. Skissert Program for handlefridom held fram som tidlegare vedteke; i 2024, og vidare i utover i kommande planperiode for 2025- 2027, med atterhald om utslag frå endringar i budsjettframlegget til rådmann.

10. Framlegg til vedtekter for kommunalt kulturfond som vart oppretta i 2023 vert vedteke. Fullmakt og delegering vert ført inn i kommunen sitt nye og reviderte delegeringsreglement.

11. Driftstilskot til Samnanger kyrkjestyre vert gjeve innanfor ei råde på 3,5 mill. kr. Denne råde er utover avtala kommunal tenesteyting.

På investeringssida får Samnanger kyrkjestyre løyving til 2 nye prosjekt i 2024; 420 000 kr til investeringstiltak ved Haga kyrkje og 250 000 kr til investeringstiltak ved Aadland kyrkje.

12. Betalingssatsar ligg i rådmannen sitt framlegg i Framsikt. Satsane for gebyr og avgifter for 2024 vert lagt fram og vedteke i eiga sak.

13. I Samnanger kommune vert det oppretta familielos- funksjon og fritidstilskot til born og unge som del av arbeid med relativ fattigdom i kommunen.

14. Framlegg til prosjektskisse for prøveordning med Fritidstilskot for barn og unge i Samnanger kommune i 2024 vert vedteke.

15. Rådmann syner til utgreiing kring møtestad og gaming- rom i gamle biblioteket på kommunehuset. Det vert vedteke å ikkje gå vidare med denne løysinga.

16. Det vert skrive ut eigedomsskatt på faste eigedomar i kommunen i 2023. Den generelle skattesatsen som skal gjelda for dei skattepliktige eigedomane vert sett til 7 %. Satsane er differensiert ved at den satsen som skal gjelda for bustader og fritidseigedomar vert sett til 1,0 %. Satsen for bustadar og fritidseigedomar går med det ned frå 1,4 %. Eigedomsskatt for næringsverksemd vert ståande på 7 %.

Eigedomsskatt for næringsverksemd vert ståande på 7 %. For bustaddelen av eigedomen (gjeld og fritidseigedom) vert det gitt eit botnfrådrag på kr 30 000 av takstverdi. Botnfrådraget vert gitt for alle sjølvstendige bustaddelar. Botnfrådrag vert ikkje gitt når eigedomen vert nytta til næringsverksemd. Det vert skrive ut eigedomsskatt på det særskilte skattegrunnlaget som vert redusert i 2024. Skattesatsen på det særskilte skattegrunnlaget skal være 7 promille. 3 I medhald av eigedomsskattelova vert det gjeve fritak til stiftingar eller institusjonar som har som formål å gagna kommunen, fylket eller staten. Unnateke er kommersielle stiftingar/ institusjonar. Fritaket vil gjelda forsamlingshus, bedehus, turisthytter og liknande. Fritak kan og vurderast på grunnlag av søknad. I medhald av eigedomsskattelova vert det gjeve fritak for bygningar som har historisk verdi med 100 prosent. Fritak kan og vurderast på grunnlag av søknad. Det er eit krav at bygget har bevart sin opphavlege arkitektoniske stil og at det ikkje vert brukt til forretningsverksemd. I medhald av eigedomsskattelova vert det gjeve fritak for nybygde bustadeigedomar (gjeld ikkje fritidseigedomar) i 2 år, eller til kommunestyret endrar eller opphevar fritaket. Formannskapet får fullmakt til å avgjera einskildsaker om skattefritak.

17. Investeringsbudsjettet vert justert, slik at det ikkje vert løyva pengar til bygging av fleirbrukshall dei fyrste fire åra.

18. Kommunestyret ber om at OHO-utvalet arbeider med evalueringskriterium utarbeida sak om eit 1,5-årig pilotprosjekt der ein ser på tiltak som m.a. styrka grunnbemanning i dei kommunale barnehagane gjeldande frå midten av 2024 og heile 2025. Saka vert lagt fram i junimøtet 2024.

19. Kommunestyret ber om at det vert utarbeida ei kostnadsutgreiing på utviding av fryserom (kjøkken) på Samnangerheimen. Denne er per i dag altfor liten mtp. både krav frå Mattilsynet om korrekt fryselagring og høveleg kapasitet til oppbevaring av matvarer.

20. Kommunestyret ber om eit kostnadsoverslag for resterande veg av Hagabakkane.

Rådmannen sitt framlegg til vedtak:

Rådmannen sitt framlegg til budsjett for 2024-2027 i Framsikt vert lagt ut på høyring. Høyringsfrist vert sett til 24. november. Link til budsjettframlegget: [Økonomiplan 2024- 2027 Samnanger \(framsikt.net\)](https://framsikt.net)

1. Rådmannen sitt framlegg til budsjett 2024 og økonomiplan 2024- 2027 vert vedteke slik det ligg føre.
1. Budsjettert låneopptak i 2024 med bakgrunn i investeringsbudsjettet er på 32,25 mill. kr. Av dette skal det takast opp eit lån på 4,7 mill. kr innan sjølvkost som skal gå til VA infrastruktur (4 mill. kr) og Reservevassforsyning (0,7 mill. kr).

I tillegg er det sett av 5 mill. kr som skal gå til formidla startlån.

Dette i samsvar med kommunelova § 14-15 fyrste ledd.

1. Økonomiplan for 2024- 2027 og årsbudsjett for 2024 vert lik oppstillingane i bevilgningsoversikt drift §5-4, bevilgningsoversikt investering §5-5, økonomisk oversikt drift §5-6 og oversikt gjeld og andre vesentlege langsiktige forpliktingar §5-7.
2. Årsbudsjettet for 2024 vert vedteke på sum netto driftsrammer for sektorane, rådmann og felleskostnader- og inntekter.
3. Rådmannen vert gjeven fylgjande fullmakter innanfor budsjettet sine rammer (jf. samsvar

Økonomireglement og kommunen sitt finansreglement):

- Justere budsjetta som følgje av sentrale og lokale lønsoppgjjer
- Budsjettreguleringar innanfor sektorane sine rammer
- Gjennomføre låneopptak; nye lån og refinansieringar
- Utføre budsjettreguleringar av teknisk karakter innanfor drift og investering

1. Kontrollutvalet vert gjeve ei råde på 1 081 00 kr.
2. Prosjektplan – temaplan for struktur og eigedomsmasse 2024- 2033 vert vedteke slik den ligg føre.

Oversikt for 10- årig investeringsbehov vert lagt til grunn i det vidare arbeidet med framtidige investeringar. Planen vert rullert ved oppstart av kvar økonomiplanperiode ved endring av behov, og alle einskildprosjekt vert handsama gjennom eigne vedtak som kjem til politisk handsaming.

3. Dei to kommunale barnehagane vert fysisk slått saman frå og med august 2024. Det vert oppretta eit gjennomføringsprosjekt for dette leia av rådmannen.
4. Skissert Program for handlefridom held fram som tidlegare vedteke; i 2024, og vidare i utover i kommande planperiode for 2025- 2027.
5. Framlegg til vedtekter for kommunalt kulturfond som vart oppretta i 2023 vert vedteke. Fullmakt og delegering vert ført inn i kommunen sitt nye og reviderte delegeringsreglement.
6. Driftstilskot til Samnanger kyrkjestyre vert gjeve innanfor ei råde på 3,5 mill. kr. Denne råde er utover avtala kommunal tenesteyting.

På investeringssida får Samnanger kyrkjestyre løyving til 2 nye prosjekt i 2024; 420 000 kr til

investeringstiltak ved Haga kyrkje og 250 000 kr til investeringstiltak ved Aadland kyrkje.

7. Betalingssatsar ligg i rådmannen sitt framlegg i Framsikt. Satsane for gebyr og avgifter for 2024 vert lagt fram og vedteke i eiga sak.
8. Framlegg til prosjektskisse for prøveordning med Fritidstilskot for barn og unge i Samnanger kommune i 2024 vert vedteke.
9. Rådmann syner til utgreiing kring møtestad og *gaming-rom* i gamle biblioteket på kommunehuset. Det vert vedteke å ikkje gå vidare med denne løysinga.
10. Det vert skrive ut eigedomsskatt på faste eigedomar i kommunen i 2023. Den generelle skattesatsen som skal gjelda for dei skattepliktige eigedomane vert sett til 7 ‰. Satsane er differensiert ved at den satsen som skal gjelda for bustader og fritidseigedomar vert sett til 1,0 ‰. Satsen for bustadar og fritidseigedomar går med det ned frå 1,4 ‰. Eigedomsskatt for næringsverksemd vert ståande på 7 ‰.

For bustaddelen av eigedommen (gjeld og fritidseigedom) vert det gitt eit botnfrådrag på kr 30 000 av takstverdi. Botnfrådraget vert gitt for alle sjølvstendige bustaddelar. Botnfrådrag vert ikkje gitt når eigedommen vert nytta til næringsverksemd.

Det vert skrive ut eigedomsskatt på det særskilte skattegrunnlaget som vert redusert i 2024. Skattesatsen på det særskilte skattegrunnlaget skal være 7 promille.

I medhald av eigedomsskattelova vert det gjeve fritak til stiftingar eller institusjonar som har som formål å gagna kommunen, fylket eller staten. Unnateke er kommersielle stiftingar/ institusjonar. Fritaket vil gjelda forsamlingshus, bedehus, turisthytter og liknande. Fritak kan og vurderast på grunnlag av søknad.

I medhald av eigedomsskattelova vert det gjeve fritak for bygningar som har historisk verdi med 100 prosent. Fritak kan og vurderast på grunnlag av søknad. Det er eit krav at bygget har bevart sin opphavlege arkitektoniske stil og at det ikkje vert brukt til forretningsverksemd.

I medhald av eigedomsskattelova vert det gjeve fritak for nybygde bustadeigedomar (gjeld ikkje fritidseigedomar) i 2 år, eller til kommunestyret endrar eller opphevar fritaket. Formannskapet får fullmakt til å avgjera einskildsaker om skattefritak.

Kommunestyret har vedtatt å bruka formuesgrunnlag frå skatteetaten for utskriving av eigedomsskatt på bustadhus. Bustadhus og hytter utan formuesgrunnlag vert takserte. Det same gjeld næringsverksemd, tomtar mm. Ved taksering og utskriving av eigedomsskatt nyttar kommunen dei til ei kvar tid gjeldande skattevedtekter.

Dokument som er vedlagt:

- 1 Vedtak KS budsjettpremissar 2024
- 2 Informasjon om Statsbudsjett 2024
- 3 Budsjettbrev frå Statsforvaltaren 2023
- 4 Analyse Samnanger Kommuneindeksen og kostra tal 2023
- 5 Notat frå rådmannen - Bemanning Pleie og omsorg
- 6 Notat frå rådmannen - Bemanning Oppvekst
- 7 Svar på spørsmål om eigedomsskatt for bedrifter
- 8 Handlingsprogram 2023 og 2024
- 9 Notat for struktur og eigedomsmasse Samnanger kommune
- 10 Prosjektplan -Temaplan for struktur og eigedomsmasse 2024-2033 i Samnanger kommune
- 11 Skisse til 10-årig investeringsbehov og budsjett og økonomiplan 2024 - 2027
- 12 Investeringsbehov 2024- 2033
- 13 Utgreiing barnehagestruktur Samnanger komune
- 14 Budsjett Kyrkja i Samnanger 2024 Orientering

- 15 Budsjett kyrkja i Samnanger 2024
- 16 Svar på spørsmål Vurdering tidlegare biblioteklokale til gaminglokale
- 17 Relativ fattigdom Familielos og Fritidstilskot til barn og unge
- 18 Framlegg til prosjetplan- Fritidstilskot for barn og unge i Samnanger kommune
- 19 Framlegg til Vedtekter for kulturfond
- 20 Vedtekter for kulturfond
- 21 Dialog vegen til Totland og skianlegget

Kva saka gjeld:

Økonomiplan for perioden 2024- 2027 og årsbudsjett for 2024 for Samnanger kommune.
Rådmannen sitt framlegg i Framsikt følger saka.

Det går fram av § 14-2 i kommunelova at kommunestyret skal vedta økonomiplanen og årsbudsjettet. Det går vidare fram av kommunelova (§ 14-3) at økonomiplanen og årsbudsjettet skal vedtakast før årsskiftet. Økonomiplanperioden er fire år.

Formannskapet skal etter kommunelova § 14-3 gje innstilling til kommunestyret til vedtak om økonomiplan og årsbudsjett.

Kapittel 14 i kommunelova gir også reglar om innhald og inndeling av økonomiplanen og årsbudsjettet.

Eigedomsskatt

I medhald av eigedomsskattelova vert det skrive ut eigedomsskatt på faste eigedomar i heile kommunen. Den generelle skattesatsen som skal gjelda for dei skattepliktige eigedomane vert sett til 7 %. Satsane vert differensiert ved at den satsen som skal gjelda for bustader og fritidseigedomar vert sett til 1,0 % i 2024. Satsen for bustadar og fritidseigedomar vert med det sett ned frå 1,4 % i 2023.

For bustaddelen av eigedomen (gjeld og fritidseigedom) vert det gitt eit botnfrådrag på kr 30 000 av takstverdi. Botnfrådraget vert gitt for alle sjølvstendige bustaddelar. Botnfrådrag vert ikkje gitt når eigedomen vert nytta til næringsverksemd.

Det vert skrive ut eigedomsskatt på det særskilte skattegrunnlaget som vert redusert med 5/7 delar i 2024. Skattesatsen på det særskilte skattegrunnlaget skal være 7 promille.

I medhald av eigedomsskattelova vert det gjeve fritak til stiftingar eller institusjonar som har som formål å gagna kommunen, fylket eller staten. Unnateke er kommersielle stiftingar/ institusjonar. Fritaket vil gjelda forsamlingshus, bedehus, turisthytter og liknande. Fritak kan og vurderast på grunnlag av søknad.

I medhald av eigedomsskattelova vert det gjeve fritak for bygningar som har historisk verdi med 100 prosent. Fritak kan og vurderast på grunnlag av søknad. Det er eit krav at bygget har bevart sin opphavlege arkitektoniske stil og at det ikkje vert brukt til forretningsverksemd.

I medhald av eigedomsskattelova vert det gjeve fritak for nybygde bustadeigedomar (gjeld ikkje fritidseigedomar) i 2 år, eller til kommunestyret endrar eller opphevar fritaket. Formannskapet får fullmakt til å avgjera einskildsaker om skattefritak.

Kommunestyret har vedtatt å bruka formuesgrunnlag frå skatteetaten for utskriving av eigedomsskatt på bustadhus. Bustadhus og hytter utan formuesgrunnlag vert takserte. Det same gjeld næringsverksemd, tomtar mm. Ved taksering og utskriving av eigedomsskatt nyttar kommunen dei til ei kvar tid gjeldande skattevedtekter.

Eigedomsskatten skal betalast i 4. terminar.

Vurderingar og konsekvensar:

I rådmannen sitt framlegg til budsjett vert budsjettpremissane som kommunestyret vedtok følgt opp og innarbeida i framlegget. Vedtekne budsjettpremissar er vedlagt saka.

Ein har klart å få netto driftsresultat så høgt som nøkkeltalet skulle tilseia; måltalet er 2,5 %, og budsjettert tal for 2024 er 4,5 %. Rådmannen er særst nøgt med dette, men overføring til investering påverkar dette talet positivt. Eit slikt resultat for 2024 vil vere høgare enn det som er tilrådd nivå, men samstundes så er dette noko kommunen treng. Budsjettert netto driftsresultat for åra 2025-2027 er og på eit godt og tilfredstillande nivå sjølv når ein tek med at delar av dette er overføring til investering; frå 3,8 % til 4,6 %. Dette er særst viktig, då gjeldsgraden til kommunen vil auke monaleg når kommunen byrjar å investere meir enn ein har gjort i dei siste åra. Gjeldsgraden aukar frå 97 % i 2023 til 120,6 % i 2027. Kommunen bør halde 120 % som ei grense for gjeldsgraden i ein fase med større investeringar, for deretter å arbeide denne ned etter kommande økonomiplanperiode. Det som kan påverka dette talet meir positivt enn det som kjem fram i tala no, er både høgare inntekter til kommunen enn det som er lagt inn etter 2024, lågare rentenivå på auke i gjeld enn det som er lagt inn (over 5 % rentenivå) og sal av bygningar der kommunal drift eventuelt vert avvikla.

Hovudtrekket i budsjettframlegget til rådmannen er følgjande grep frå 2023 til 2024:

- Halda driftsøkonomien mest mogleg effektiv
- Budsjettera opp overføring av til investering
- Bruka 10- årig investeringsplan til å ha eit heilskapleg og godt takta investeringsbudsjett
- Rådmannen gjer framlegg om ei samanslåing av barnehagane
- Rådmann gjer justeringar i budsjetta som er i tråd med analysane som vert gjort

Effektane av hovudtrekka skal vera positive.

- Ein effektiv driftsøkonomi vil gje kommunen, sektorane og einingane betre armslag innanfor rammene til å handtere ikkje-budsjetterte behov eller nye tiltak gjennom året.
- Ei høgare overføring til investering er i praksis eit grep som tek ned bruken av kraftinntekter i driftsbudsjettet. Det har 2 positive effektar; vi vil ikkje vere så sårbare for svingingar i straum/ kraftprisen. Den andre er at vi får langt betre finansiering av investeringsbudsjettet; som gjer at vi aukar evna for å gjera investeringar.
- Rådmann tek ned på barnevern, administrasjon, plan/bygg og reduserer bruken av kvadratmeter i sitt framlegg. I tillegg peikar analysar på at kommunen ligg høgt på kommunalt tilskot til kyrkja. I framlegget frå rådmannen får kyrkja prisvekst på sitt tilskot frå 2023 til 2024.

I investeringsbudsjettet er det elles lagt opp til investeringar etter 10- årig plan for investeringsbehov. Fleirbrukshall er lagt inn etter brannstasjon og naudsynte strukturelle endringar. Brannstasjon er løfta fram i framlegget til investeringsplan. I 2024 og 2025 er det og lagt inn strukturendringar som vil gje avklaringar innan oppvekst og kommuneadministrasjon. Med desse avklaringane vil kommunen kunne få ein meir effektiv struktur, og samstundes kvitte seg med store framtidige alternative kostnader ved ein del bygg som kommunen driftar i dag. Det som ikkje er lagt, og som vil koma som ein eventuell økonomisk gevinst utover dette er eventuelle sal av eigedommar.

Det vert elles vist til rådmannen sitt framlegg i Framsikt, og vedlegga til politisk sak. Her er det ytterlegare og meir detaljert informasjon om både driftsbudsjettet og investeringsbudsjettet.

